

Αυτοκαθοδηγούμενη επαγγελματική ανάπτυξη. Ομάδα
αυτομόρφωσης εκπαιδευτικών στη Φιλαναγνωσία

Δημοτικό Σχολείο Ελάτειας
2022-2023

Ενότητα 1. Η έννοια του όρου «φιλιαναγνωσία», ο σκοπός και τα οφέλη, ο ρόλος των εκπαιδευτικών

Πηγή εικόνας
<https://www.librarieshawaii.org/event/preschool-storytime-92-2022-11-29-2-2/2023-01-24/>

Μαθησιακά αποτελέσματα

Μετά τη μελέτη της ενότητας οι εκπαιδευτικοί αναμένεται:

- Να κατανοούν την έννοια της φιλαναγνωσίας, τον σκοπό και την ωφελιμότητα
- Να γνωρίζουν το ρόλο τους στην προώθηση της φιλαναγνωσίας

Τι είναι η φιλαναγνωσία;

Πηγή εικόνας
https://fr.freepik.com/vecteurs-premium/groupe-enfants-livre_3338993.htm

Ο όρος «φιλιαναγνωσία» αναφέρεται στη θετικά προσδιορισμένη σχέση του αναγνώστη με το βιβλίο.

(ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ, 2022:1)
ΚΥΠΡΟΥ

Εξειδικευμένες εκπαιδευτικές δραστηριότητες, που στοχεύουν στη διαμόρφωση αυτής της σχέσης ή/και την ενδυνάμωσή της.

Φιλιαναγνωσία

«Αποτελεί μια ιδιαίτερη και εύστοχη γλωσσική επιλογή που προσδιορίζει ένα ευρύ πεδίο σημασιών, δράσεων και αξιών που συνδέονται με τις πολυεπίπεδες σχέσεις παιδιού και βιβλίου».

(Κουράκη, 2018: 5)

«Σε ό,τι αφορά όμως την έρευνα και την παραγωγή ερευνητικών προϊόντων αξιοποιήσιμων στο πλαίσιο εκπαιδευτικών πρακτικών, είναι πολύ χρήσιμο να συνδεθεί με τον γενικά αποδεκτό από τη διεθνή βιβλιογραφία όρο «κοινωνικός εγγραμματισμός».

(Καρακίτσιος, 2012: 22).

Η φιλιαναγνώσια [engaged reading] περιέχει ίσες ποσότητες δεξιότητας και κινήτρου. Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να εστιάζουν την προσοχή τους εξίσου σε αυτούς τους δίδυμους στόχους.

Οι μαθητές όταν διαβάζουν τακτικά, με βάση τα δικά τους ενδιαφέροντα για προσωπική ευχαρίστηση αλλά και για μάθηση, είναι φιλιαναγνώστες και στην ανάπτυξη τέτοιων μαθητών στοχεύουν τα προγράμματα φιλιαναγνώσιας

Φιλιαναγνώσια reading engagement

Ο όρος «reading engagement» είναι ευρύτερη έννοια. Εκτός από τη δεξιότητα και το κίνητρο περιλαμβάνει και άλλα στοιχεία, όπως την ανάγνωση για προσωπική ευχαρίστηση, την ανάγνωση ποικίλου έντυπου υλικού.

Ένα ισορροπημένο πρόγραμμα είναι γνωστικό και συναισθηματικό μαζί. Διδάσκει αναγνωστικές δεξιότητες, αλλά καλλιεργεί και αναγνωστικές στάσεις. Χωρίς την παρουσία και των δύο, η επίτευξη της φιλιαναγνώσιας είναι αδύνατη.

*Ποιος είναι ο σκοπός και
τα οφέλη;*

Πηγή εικόνας
<https://www.triwnnews.com/columns/parent-page/6-book-series-about-history-for-kids/>

Σκοπός

- Ο βασικός σκοπός της είναι να συμβάλει στην ανάπτυξη του ενδιαφέροντος των παιδιών σχετικά με την ανάγνωση βιβλίων και την αγάπη τους για το διάβασμα.
- «Σταδιακή edραίωση μιας φιλικής σχέσης του παιδιού με το λογοτεχνικό βιβλίο. Μέσα από τη βιβλιοφιλική διάθεση προσδοκούμε να υπάρξει ανάπτυξη της κριτικής και δημιουργικής σκέψης, της αισθητικής» (Παπαδάτος, 2009).
- Τα παιδιά να καταστούν επαρκείς και διά βίου αναγνώστες και αναγνώστριες.

Θα το βοηθήσει

- να αναπτύξει κριτική σκέψη,
- να ενεργοποιήσει τη φαντασία του,
- να διαμορφώσει την προσωπικότητά του,
- να καλλιεργήσει τα συναισθήματά του.

Η θετική σχέση
του παιδιού με
το βιβλίο

Η καλλιέργεια
φιλιαναγνωσίας

- Θεωρείται σημαντικός άξονας για τη **βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων**.
- Διεθνείς έρευνες συσχετίζουν την ανάγνωση βιβλίων με καλύτερα μαθησιακά αποτελέσματα και συγκεκριμένα, έδειξαν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

Αποτελέσματα ερευνών

Τα παιδιά που απολαμβάνουν το διάβασμα πολύ, είναι τρεις φορές πιθανότερο να διαβάζουν καλύτερα από το επίπεδο που αναμένεται για την ηλικία τους.

Παιδιά που διαβάζουν βιβλία κάθε μέρα ή σχεδόν κάθε μέρα, ή μια ή δυο φορές την εβδομάδα, έχουν καλύτερες επιδόσεις στο σχολείο.

Παιδιά που διαβάζουν συχνά στην ηλικία των δέκα έχουν καλύτερα αποτελέσματα από τα συνομήλικά τους παιδιά σε εξετάσεις ορθογραφίας και λεξιλογίου, ακόμη και σε εξετάσεις μαθηματικών, στην ηλικία των δεκαέξι.

Η ανάγνωση για απόλαυση έχει θετική επίδραση στην:

- ανάπτυξη της γλωσσικής έκφρασης,
- την καλλιέργεια της αναγνωστικής δεξιότητας,
- τη βελτίωση της αφηγηματικής ικανότητας
- την ανάπτυξη της δυνατότητας κατανόησης ενός κειμένου.

Πρόκληση για
τα παιδιά που
δεν αγαπούν
το διάβασμα

«Στόχος των φιλιαναγνωστικών πρακτικών είναι η πρόσκληση-πρόκληση της ανάγνωσης βιβλίων ακόμη και από παιδιά που δεν αγαπούν το διάβασμα, μέσα από τη δημιουργία μιας ιδιαίτερης ατμόσφαιρας μεταξύ του βιβλίου και του αναγνώστη, των μαθητών μεταξύ τους και των μαθητών με το δάσκαλο.

Αυτό θα συμβεί αν το πλαίσιο ανάγνωσης στην τάξη αποκτήσει χαρακτήρα προαιρετικό, συναρπαστικό και παιγνιώδη με έντονο το στοιχείο της έκπληξης». (Κουράκη, 2018: 6-7).

[illegible][illegible]

- Είναι καθοριστικός στην προσπάθεια για ανάπτυξη της φιλιαναγνωσίας στα παιδιά, ιδιαίτερα και στις περιπτώσεις παιδιών που δεν έχουν τις ευκαιρίες να αναπτύξουν την αγάπη για τα βιβλία και την ανάγνωση στην οικογένεια.
- Οι εκπαιδευτικοί είναι αυτοί που, μέσα από τον εμπυχωτικό και καθοδηγητικό τους ρόλο, θα εξασφαλίσουν τις συνθήκες που θα συμβάλουν στην ανάπτυξη της σχέσης των παιδιών με το βιβλίο
- Καλούνται, να λειτουργήσουν ως διαμεσολαβητές μεταξύ των βιβλίων και των παιδιών, για να οδηγήσουν τα παιδιά στον γοητευτικό κόσμο της λογοτεχνίας ή, γενικότερα, της γνώσης μέσα από οποιοδήποτε βιβλίο.
- Ενισχυτικό παράγοντα στις προσπάθειες των εκπαιδευτικών για ανάπτυξη της φιλιαναγνωσίας στα παιδιά, αποτελεί η δική τους γνώση για βιβλία, γενικά, και βιβλία παιδικής και νεανικής λογοτεχνίας, ειδικότερα, καθώς και το να αποτελούν οι ίδιοι πρότυπα αναγνωστών.

Ο εκπαιδευτικός που προωθεί τη φιλιαναγνωσία

- Λειτουργεί ως πρότυπο και μεταδίδει σε καθημερινή βάση τον ενθουσιασμό του για το διάβασμα.
- Είναι ενημερωμένος και έχει διαβάσει μεγάλο όγκο ποιοτικής λογοτεχνίας για παιδιά και νέους.
- Οργανώνει βιβλιοθήκη τάξης με πλούσιο και προσβάσιμο αναγνωστικό υλικό ενώ αξιοποιεί την κεντρική βιβλιοθήκη του σχολείου.
- Βοηθά τα παιδιά να εξοικειωθούν με τα ποικίλα είδη αναγνωσμάτων που έχουν στη διάθεσή τους.
- Ενθαρρύνει τα παιδιά να επιλέξουν αναγνώσματα που τα ενδιαφέρουν.
- Προωθεί το διάβασμα για ευχαρίστηση, καθώς και το διάβασμα προς αναζήτηση γνώσεων και πληροφοριών.
- Παρέχει ικανοποιητικό χρόνο για σιωπηρό ελεύθερο διάβασμα στο σχολείο.

Ο εκπαιδευτικός που προωθεί τη φιλιαναγνωσία

- Σχεδιάζει κοινωνικές αλληλεπιδράσεις και συνεργασίες για το βιβλίο και το διάβασμα.
- Στηρίζει τα παιδιά που αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην ανάγνωση.
- Διαβάζει μεγалоφωνα στα παιδιά για ευχαρίστηση και ψυχαγωγία.
- Αποφεύγει τη μετάδοση αρνητικών μηνυμάτων για την ανάγνωση.
- Παρέχει κίνητρα τα οποία αντανακλούν την αξία της ανάγνωσης.
- Προωθεί και τα λεγόμενα «ελαφρά αναγνώσματα» (π.χ. κόμικς και περιοδικά).
- Επιδιώκει και ενισχύει τη συνεργασία σχολείου, οικογένειας και ευρύτερης κοινότητας για προώθηση της φιλιαναγνωσίας.
- Έχει μεγάλες προσδοκίες από τους μαθητές και τους ενθαρρύνει να κάνουν το ίδιο.

(Ευρωπαϊκό Πλαίσιο για την Προώθηση της Φιλιαναγνωσίας από Εκπαιδευτικούς, Βιβλιοθηκονόμους και Διευθυντές, σ. 10)

Βιβλιογραφία

- Καρακίτσιος, Α. (2012). Εισαγωγή στη Φιλαναγνωσία, στο: Καινοτόμες Δράσεις Ενίσχυσης της Φιλαναγνωσίας των μαθητών , Εθνικό Κέντρο Βιβλίου, (σσ. 21-34). Ανακτήθηκε 12-12-2022 από http://users.sch.gr/kdimitrakakis/kdim/filanagnosia/epimorfotiko_yliko.pdf
- Κουράκη Χ., (2018). Βουτιά στον Κόσμο του Βιβλίου: Δραστηριότητες Φιλαναγνωσίας για τη Γνωριμία με το Βιβλίο, Οδηγός για Εκπαιδευτικούς. Αθήνα, Εκδότης: Ίδρυμα Λαμπράκη. Ανακτήθηκε 12-12-2022 από https://e-paideia.org/wp-content/uploads/2020/03/Boutia_sto_vivlio_me_ISBN.pdf
- Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας Κύπρου. Προώθηση της φιλαναγνωσίας στα σχολεία. Αρ. Φακ.: 7.1.10.7.2., 23 Μαρτίου 2022. Ανακτήθηκε 12-12-2022 από <https://enimerosi.moec.gov.cy/archeia/1/ypp13770a>
- Παπαδάτος, Γ. (2009). Παιδικό βιβλίο και φιλαναγνωσία. Θεωρητικές αναφορές και προσεγγίσεις-Δραστηριότητες. Αθήνα: Πατάκη.
- Lifelong Readers Ευρωπαϊκό Πλαίσιο για την Προώθηση της Φιλαναγνωσίας από Εκπαιδευτικούς, Βιβλιοθηκονόμους και Διευθυντές. Ανακτήθηκε 12-12-2022 από http://lifelongreaders.org/lire1/flipbooks/LiRe_FRAMEWORK_GREEK.pdf
- Baker, L., Dreher, M.J. and Guthrie, J.T. (2000). Engaging young readers: Promoting Achievement and Motivation. New York: The Guilford Press, στο Lifelong Readers.

Δημοτικό Σχολείο Ελάτειας

Μανιώτη Μόρφω ΠΕ11

5/1/2023